

LIGESTILLINGSVURDERING AF LOVFORSLAG

Oktober 2015

J.nr. 20150031311
SBT/MV

Lov om ændring af lov om arbejdsmiljø (Risikobaserede tilsyn, offentliggørelse af navne på virksomheder under skærpet tilsyn, skærpelse af straffen og offentliggørelse af arbejdspladsvurdering vedrørende elektromagnetiske felter m.v.)

Myndighed/Afsender	Arbejdstilsynet
Lovens ikrafttrædelsesdato	
Kontaktperson	Sofie Bisbjerg / Inger-Marie Conradsen
Telefon	72208795 / 7220 8692
E-mail	sbi@at.dk / imc@at.dk

Baggrund for loven

Lovforslaget udmønter de dele af aftalen af 26. marts 2015 mellem den daværende regering (Socialdemokraterne og Radikale Venstre) samt Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti om en styrket arbejdsmiljøindsats, som forudsætter ændringer af arbejdsmiljøloven.

Herudover indeholder lovforslaget forslag om en bemyndigelse for beskæftigelsesministeren til at fastsætte regler om offentliggørelse af virksomhedens arbejdspladsvurdering vedrørende elektromagnetiske felter efter anmodning (gennemførelse af direktiv om elektromagnetiske felter). Endelig indeholder lovforslaget forslag om to mindre ordensmæssige ændringer.

Lovforslagets formål

Partierne bag aftalen er enige om at styrke arbejdsmiljøindsatsen, så flere mennesker får et godt og langt arbejdsliv. Arbejdsmiljøindsatsen skal målrettes de virksomheder, der har størst problemer, og det skal sikres, at dårligt arbejdsmiljø aldrig bliver et konkurrenceparameter.

Derfor ændres bestemmelsen om gennemførelse af risikobaseret tilsyn, så det bliver muligt i højere grad at målrette tilsyn mod virksomheder med de største arbejdsmiljøproblemer, at varsle tilsyn digitalt samt at gennemføre forsøg med at anmelde tilsyn.

Endvidere indføres mulighed for at offentliggøre navne på virksomheder, som groft overtræder reglerne, på Arbejdstilsynets hjemmeside.

Herudover ændres straffebestemmelserne, således at tillægsgbøder ved skærpelse og særligt skærpelse omstændigheder fordobles, herunder i forbindelse med gentagelsestilfælde. Endvidere er det fremover den samlede forhøjede bøde efter tillæg ved skærpelse og særligt skærpelse omstændigheder, der skal differentieres efter virksomhedens størrelse, dvs. antal ansatte.

Endelig indføres en bemyndigelse for beskæftigelsesministeren til at fastsætte regler om, at en arbejdsgiver efter anmodning skal offentliggøre virksomhedens arbejdspladsvurdering vedrørende elektromagnetiske felter (gennemførelse af direktiv om elektromagnetiske felter).

Den primære målgruppe for lovforslaget

Lovforslagets bestemmelse om risikobaseret tilsyn retter sig mod virksomheder med ansatte, og den primære målgruppe er derfor arbejdsgivere, arbejdsledere og ansatte.

Lovforslagets bestemmelse om offentliggørelse af navne på virksomheder, der groft overtræder reglerne, retter sig mod alle virksomheder, og den primære målgruppe er derfor arbejdsgivere.

Forslaget om ændring af straffebestemmelserne retter sig mod alle virksomheder, og den primære målgruppe er derfor arbejdsgivere.

Lovforslagets bestemmelse om bemyndigelse for at kunne gennemføre direktivet om elektromagnetiske felter har betydning for virksomheder med ansatte, hvor der er arbejde af den omhandlede karakter. Den primære målgruppe er derfor arbejdsgivere inden for dette felt, der skal offentliggøre de dele af arbejdspladsvurderingen, som indeholder elektromagnetiske felter. Reglen har især interesse for naboer til virksomheder med elektromagnetiske felter, og som derfor kan være interesseret i at anmode om offentliggørelse.

De sekundære målgrupper for lovforslaget

En sekundær målgruppe for lovforslagets bestemmelse om risikobaseret tilsyn er arbejdsgiverorganisationer, lønmodtagerorganisationer m.v., som har en interesse i at kende de nye regler, som gælder for virksomhederne.

En sekundær målgruppe for lovforslagets bestemmelse om offentliggørelse af navne på virksomheder, der groft overtræder reglerne, er ansatte, arbejdsledere, projekterende, bygherrer, arbejdsgiverorganisationer, lønmodtagerorganisationer m.v., som har en interesse i at vide, om en pågældende virksomhed groft har overtrådt arbejdsmiljøloven.

En sekundær målgruppe for forslaget om en ændring af straffebestemmelserne er arbejdsgiverorganisationer, lønmodtagerorganisationer m.v., som har en interesse i at kende de nye regler som gælder for virksomhederne.

En sekundær målgruppe for lovforslagets bestemmelse om bemyndigelse for at kunne gennemføre direktivet om elektromagnetiske felter kan være diverse græsrodsorganisationer inden for fx økologi, sundhed og miljø, som fx foreningen af Elektro Hyper Sensitive (el-overfølsomme), som kan have en interesse i at benytte de nye regler.

Samlet vurdering

For så vidt angår bestemmelsen om risikobaseret tilsyn, så sker udvælgelsen af virksomheder til risikobaseret tilsyn på baggrund af hhv. en indeksmodel og en stikprøve. Den digitale varsling af tilsyn er rettet mod virksomheder, som er udtaget til risikobaseret tilsyn efter ovenstående metode. Udvalgelse af virksomheder til forsøget med at anmelde tilsyn vil ske med udgangspunkt i arbejdsmiljørelevante indikatorer.

Arbejdstilsynet har udført en illustrativ beregning af, hvordan udtaget ville have været i 2015, hvis man havde anvendt de nye principper, hvor 80% udvælges efter risikovurdering, sammenlignet med det faktiske udtag i 2015 efter de hidtidige principper, hvor kun 55% udtages med indeksmodellens risikovurdering.

Den illustrative beregning viser, at de største branchemæssige konsekvenser som følge af den nye model sker for byggebrancherne (plus 1900 tilsyn), kontorer (minus 2100) og butikker (minus 1400), engros (minus 300), metal og maskinindustri (plus 250) og døgninstitutioner (plus 250). Alle andre forskelle i den illustrative beregning er mindre og derfor alt for usikre til at bruge til videre vurderinger.

I nedenstående tabel ses det, at de helt store forskydninger indebærer flere tilsyn i byggebrancherne med meget lav kvindeandel i beskæftigelsen, og færre tilsyn i to branchegrupper med ret ligelig kønsfordeling. Beregningen viser derfor, at der vil ske en vis forskydning i retning af visse brancher, hvor der primært er mænd beskæftiget.

Tabel 1: Beregnede brancheforskydning i 2015 og kvinders andel af beskæftigelsen i branchegruppen (RAS-data november 2013)

Branchegruppe	Beregning ændring	Kvindeandel i branchens beskæftigelse
Bygge/anlægsbrancher	+ 1900	9%
Butikker	-1400	52%
Engros	-300	33%
Metal og maskinindustri	+250	19%
Kontor	-2100	48%
Døgninstitutioner	+250	83%

Både den eksisterende og den nye model for udtag af virksomheder til risikobaseret tilsyn er designet sådan, at man ikke kan forudsige, hvor mange virksomheder i hver branche, der vil blive udtaget til risikobaseret flere år fremover. Derimod kan man med større sikkerhed antage, at branchegrupperne kontor og butik vil få færre besøg fremover. Det er branchegrupper med kvindeandel af beskæftigelse tæt på fordelingen på hele arbejdsmarkedet efter RAS-opgørelsen (kvindeandel 47%).

Denne del af lovforslaget indebærer således, at der kan ske en vis forskydning af tilsyn i retning af visse brancher, hvor der primært er mænd beskæftiget. De brancher, som med størst sikkerhed vil få færre besøg, er dog brancher med en ligelig kønsfordeling.

Det vurderes samlet, at ændringen af bestemmelsen om risikobaseret tilsyn vil have mindre ligestillingsmæssige konsekvenser.

Lovforslagets bestemmelser vedrørende offentliggørelse af navne på virksomheder, der groft overtræder reglerne, forhøjelse af bødeniveauet samt gennemførelsen af direktivet om elektromagnetiske felter vurderes ikke at have ligestillingsmæssige konsekvenser.